

та“; и трупа му дето падне, ще израстне могила, която ще спомня за неговата „Мрачна бранна слава“ („победител“ — 55).

— Тъй победителят извършва своето „свято дяло“ за освобождение. По стъпките си оставя смърт, ужас и безкръвни гробове, счупени коли и лешове на умрели волове: Еднаквото тегло приравнява човека със скота (стр. 26). Всяка стъпка е борба, и в отчаяние смъртта пожелават (46), която ги зове през мрачните нощи (55). — Поета знае своята незавидна участ: той се вижда протрян сред безлюден край да моли — „вода, вода“ (20); в печалния край на смъртта стърчат гробовете, в които са зарити другарите му: ще се види той с тях във вечността (23); царува едничка смъртта, която на пир кани верната си свита — хищни птици и зверове (52); северният вятър сал им носи поздрав от родината, и мъгливото небе едничко ги оплаква като майка (7); някога те са били прости селени, росли в немотия и труд; може би, близките и сега ги оплакват, незнаейки тяхните гробове (41), над които никой не ще забучи кръст (24). — Плодовете от победата са на лице: ужас, разорение и смърт — за победители и победени. Едничка тържествува смъртта която кани своята хищна свита на тържествен пир.

Не по леко е и на ония, които са останали по домовете си. Дето преди е било шумно и весело, сега царува „печална тишина“; по вратите — черни знамена, а по зидовете — лепят се некролог до некролог („Градът“ — 9), под нязките стрехи „тжгуват сиротни сърца за близки, що тжнат някъде за родна слава“; а в неделни дни камбаната „за панахиди само призовава („селото“ — 22) — Там е скръбният образ на майката (17) с нейната вяра и упование в Бога; бащата, който намира утеха в кръчмата за убитите си два сина (57); и невестата върху която тегнат всички грижи и труд и на която се надее родния край — „От зори до вечер из полята ширни.

Сей, невесто, сей!“ (Стр. 28),

Едничко детето остава безгрижно; пита ли за баща си, майка му го пригръща и не смее да му каже, че никога то не ще го види („Детето“ — 43). — За падналите времето плете забвене: сал жени и сираци ще тжгуват по тях в черно (45). А над всичко — в село и град — горд и свободен обикаля „негово величество глад“; негова свита са страшни болести, а колесницата му тикат „дриплиовци без брой“; дето спре, сее бунг, властта му се вред простира, и всъду го здрависват с вик; „хляб!“ („Гладът“ — 60). —

За Ракитина победата не носи въсторг той дълбоко чувства ужаса и страданието на победители и побе-